



Nova evropska zakonodaja na področju fitofarmaceutskih sredstev (FFS)

dr. Jernej Drogenik, namestnik direktorja UVHVVR

Ljubljana, julij 2022



Namen sestanka

- Predstavitev nove evropske zakonodaje na področju fitofarmaceutskih sredstev (3 zakonodajni predlogi),
- Posledice novih predpisov,
- Ustanovitev delovne skupine za obravnavo predloga.



Nova zakonodaja

- 22.6. je EK predstavila nov predlog **Uredbe o trajnosti rabi FFS (nova SUR)**,
- Pred sprejetjem je statistična uredba kmetijskih vložkov in proizvodov (**SAIO**) in
- Izvedbena uredba glede **vsebine in oblike evidence** fitofarmaceutskih sredstev.



Nova SUR

- Nadomešča obstoječo direktivo o trajnostni rabi FFS (nadomešča jo z Uredbo),

Ključne novosti, ki bodo imele posledice za Slovenijo:

- Zmanjšanje uporabe FFS za 50 % oz. še več!
- Prepoved uporabe vseh FFS na občutljivih območjih
- Definicija poklicnih uporabnikov FFS
- Zmanjšanje uporabe FFS za 50 % oz. še več!
- Obvezno izvajanje integriranega varstva rastlin in vnos v register ukrepov IVR.



Zmanjšanje uporabe FFS za 50%

Člen 4 in 5:

Zmanjšanje uporabe FFS in sicer za 50% glede na povprečje let od 2015 do 2017 (EU- cilj).

Glede na posamezno državo:

- Na uporabo in tveganje iz naslova vseh kemičnih FFS: upoštevajoč metodologijo izračuna je potrebno **zmanjšanje za 59 %!**
- Na uporabo FFS ki spadajo v skupino kandidatk za zamenjavo: upoštevajoč metodologijo izračuna je potrebno **zmanjšanje za 53 %!**



Zmanjšanje uporabe FFS za 50%

Vaska država sporoči EU Komisiji cilje zmanjšanja do leta 2030.

-Komisija lahko poda priporočila za spremembo ciljev posamezni državi.

NACIONALNI AKCIJSKI NAČRT (člen 8-11):

- Sprejme vsaka država, v njem opredeli cilje:
- 1. Načrte glede zmanjšanja rabe FFS,
- 2. Povezave na SKP, ekološko kmetijstvo...,
- 3. Seznam aktivnih snovi, ki prispevajo največji delež,
- 4. Kulture, kjer se FFS najbolj uporabljajo, načrte zmanjšanja rabe FFS,
- 5. Škodljivci in bolezni (alternativne metode proti

Letno poročanje Komisiji.

Komisija predlaga ukrepe, če DČ ne.....



Obvezno izvajanje integriranega varstva rastlin in vnos v register

Členi 12 do 16:

- obvezno izvajanje integriranega varstva rastlin za vse poklicne uporabnike
- obvezna uporaba smernic integriranega varstva rastlin,
- svetovalci morajo biti na razpolago poklicnim uporabnikom.

Poklicni uporabniki morajo vsako intervencijo oz. preventivni ukrep (kemično, mehansko, biološko) vpisati v centralni register integriranega varstva rastlin, vključno z nasvetom svetovalcev, ki ga morajo obvezno predhodno pridobiti. **Predlog pomeni veliko administrativno breme za poklicne uporabnike in tudi administratorje evidence.**



Pravilna uporaba, shranjevanje in odstranjevanje FFS

Členi 17 do 20:

- Podobno kot sedaj glede pravilne uporabe FFS,
- Pogoji shranjevanja ffs,
- Uporaba FFS iz zraka in novost možnost brezpilotnih letal,
- Sistem odstranjevanja odpadne FFS in embalaže,
- Varovanje vodnega okolja in pitne vode.
- **Uporaba FFS na občutljivih območjih!**
-



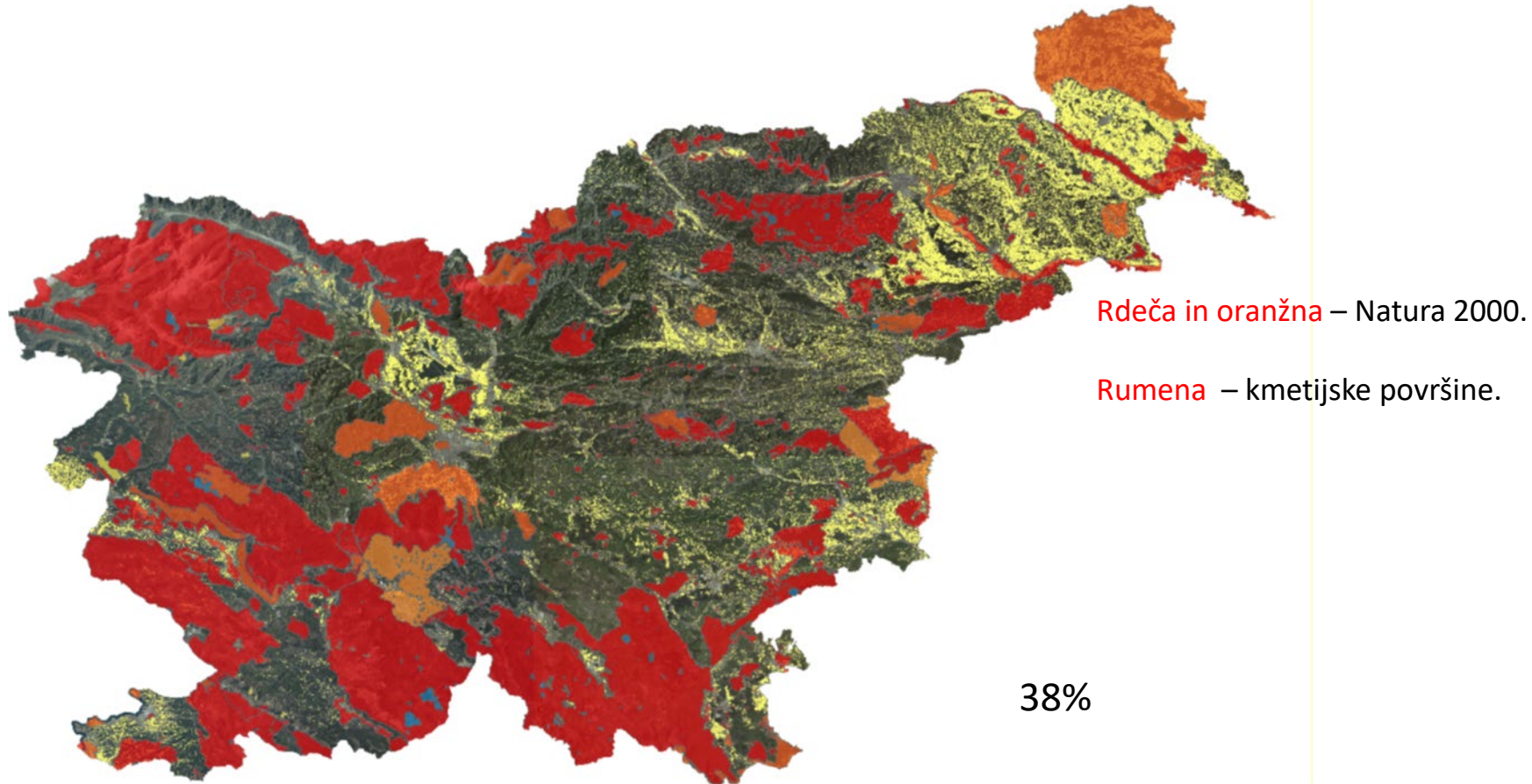
Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih

Definicija določa tako imenovana občutljiva območja med katera spadajo:

- Območja, ki jih uporablja splošna javnost, kot so parki, športna igrišča, poti..,
- Območja, ki jih uporabljajo občutljive skupine ljudi: bolniki, starejši, otroci, nosečnice,
- Urbana zelena območja,
- **Območja Nature 2000,**
- **Nacionalno zavarovana območja in**
- **Območja zavarovana po vodni direktivi (vodovarstvena območja).**

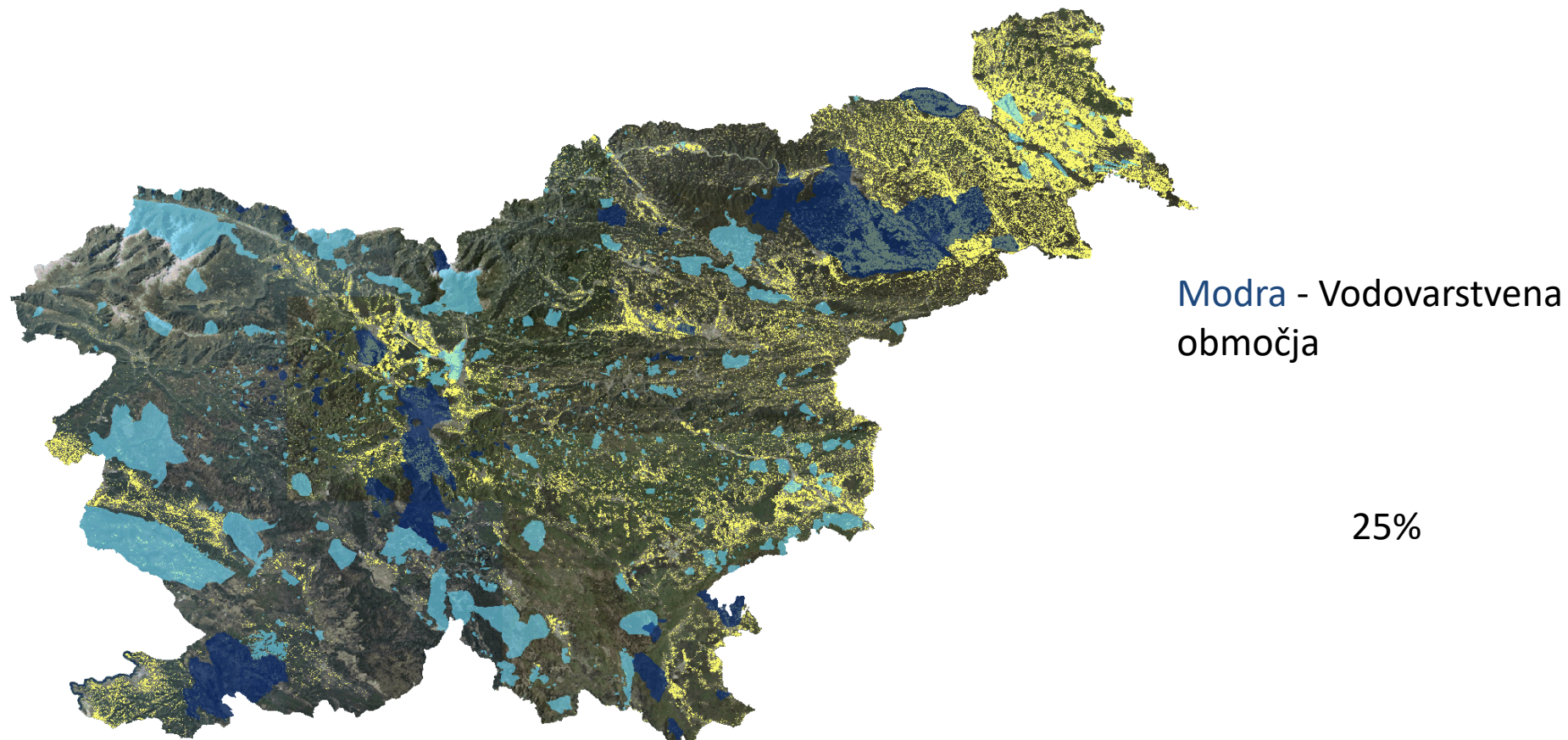


Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih



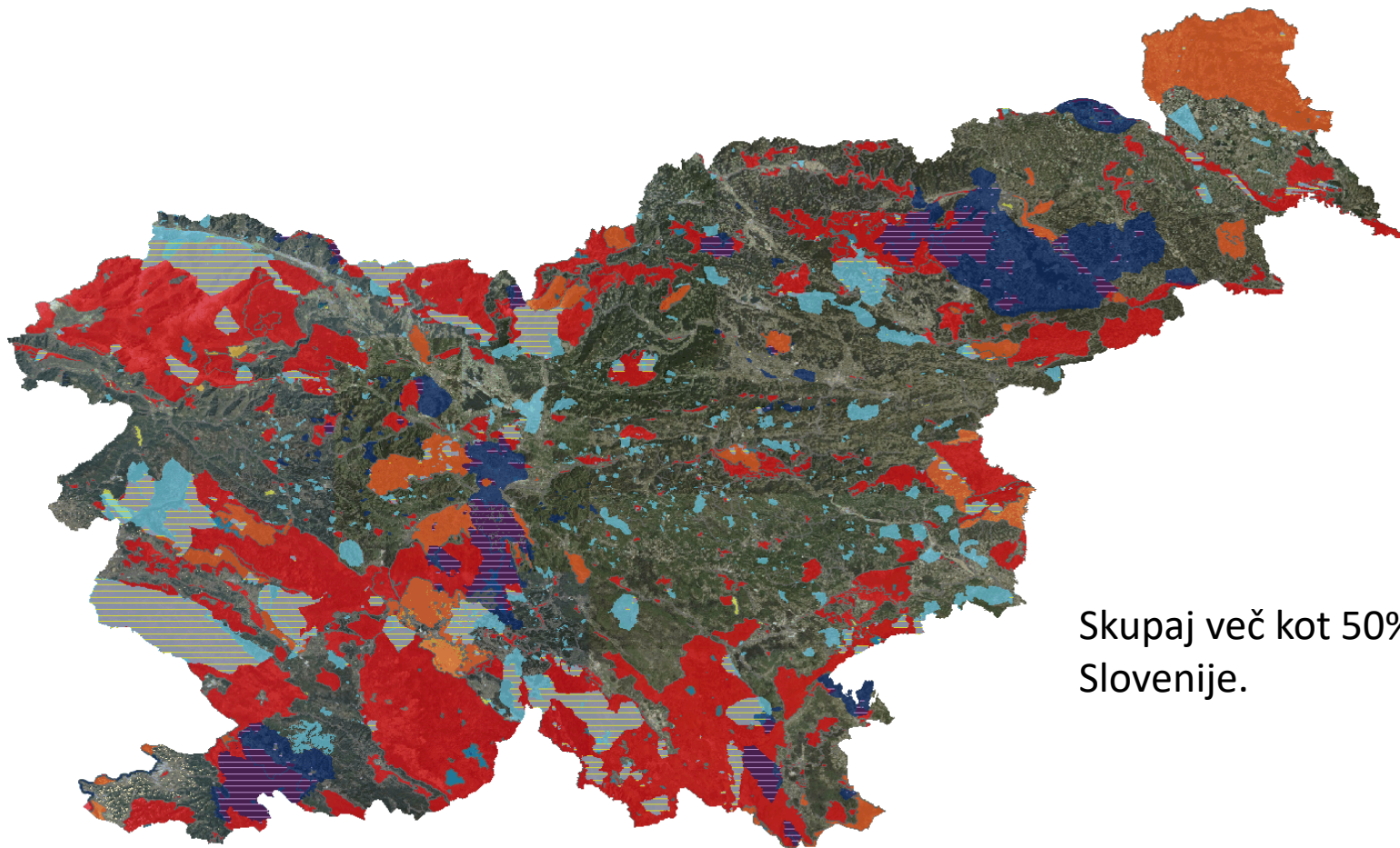


Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih





Prepoved uporabe **VSEH** FFS na občutljivih območjih



Skupaj več kot 50% površine Slovenije.



Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih

Delež kmetijskih površin na občutljivih območjih

Kmetijska zemlja	Delež (%)
Njive	42,0
Hmelj	24,0
Vinogradi	33,4
Intenzivni sadovnjaki	33,3
Oljčniki	28,8



Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih

Deleži porabe FFS po posameznih panogah

	Količina (tone)	Pesticidi (kg/ha)	(%)
Žita	55	0.6	10,8
Oljna repica	21	6.1	4,1
Hmelj	18	11.2	3,5
Koruza	27	0.9	5,3
Sadovnjaki	77	19.3	15,1
od tega jabolka	68	28.9	13,3
Vinogradi	332	21.0	65,1

Več kot 80% FFS se uporabi v vinogradih in sadovnjakih.



Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih

Alternativne metode zatiranja

Za večino bolezni in škodljivcev trenutno ni razvitih alternativnih metod.

- peronospora, oidij vinske trte, jabolčni zavijač, uši...

Glede na trenutno stanje razvoja alternativnih metod bi to pomenilo opuščanje kmetijstva na teh območjih.



Prepoved uporabe **VSEH FFS** na občutljivih območjih

Možna derogacija za karantenske škodljive organizme in invazivne tujerodne rastline.



Prodaja FFS

Podobno, kot sedaj, ob predložitvi izkaznice.



Usposabljanje

Podobno, kot sedaj:

- poklicni uporabniki in svetovalci za FFS.

Neodvisni svetovalni sistem (Uredba 2021/2115)



Naprave za nanašanje

Podobno, kot sedaj:



Posledice novih predpisov

Posledice za poklicne uporabnike

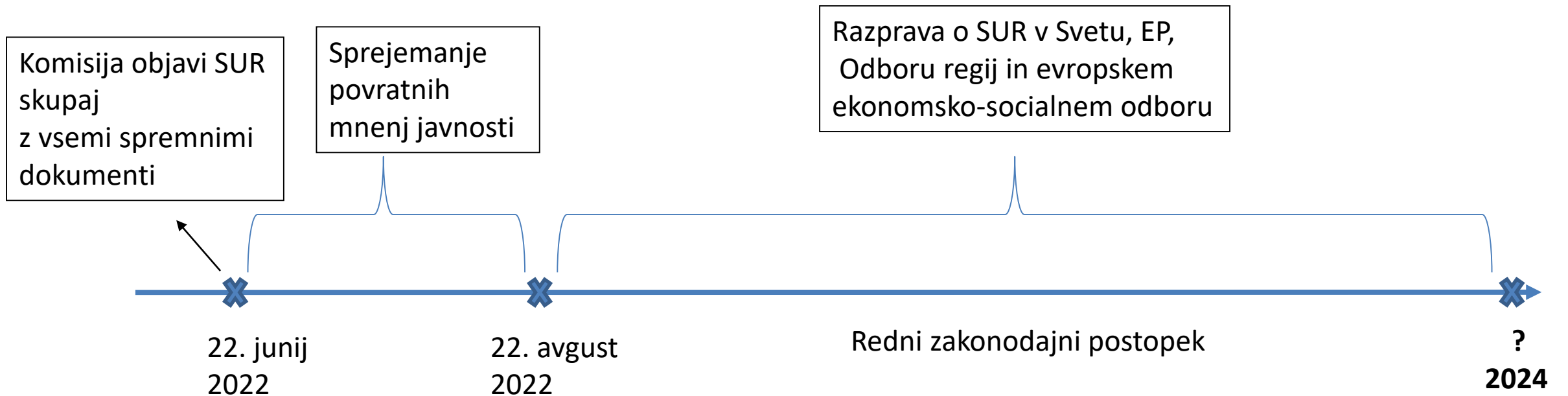
- Obvezno izvajanje IVR,
- Uporaba FFS dovoljena kot skrajni ukrep,
- Obvezno evidentiranje vseh intervencij varstva rastlin (elektronsko in centralno dostopno s strani države) in poročanje podatkov
- Obvezno sodelovanje svetovalca glede IVR.
- Uporabniki na občutljivih območjih - prepoved uporabe vseh FFS (izjema: karantenski ŠO, tujerodne invazivne vrste- izdaja dovoljenj)

Posledice za pristojni organ

- Vzpostavitev in vodenje centralnega registra ukrepov IVR za vse poklicne uporabnike, poročanje podatkov SURS
- Priprava NAP, izvajanje NAP in letno poročanje EK glede doseganja ciljev.
- Izdajanje izjemnih dovoljenj za uporabo FFS na občutljivih območjih,
- Velik pritisk na nadzor nad izvajanjem ukrepov (40 000 poklicnih uporabnikov in 6,5 FTE fitosanitarnega inšpektorja na nivoju cele RS)

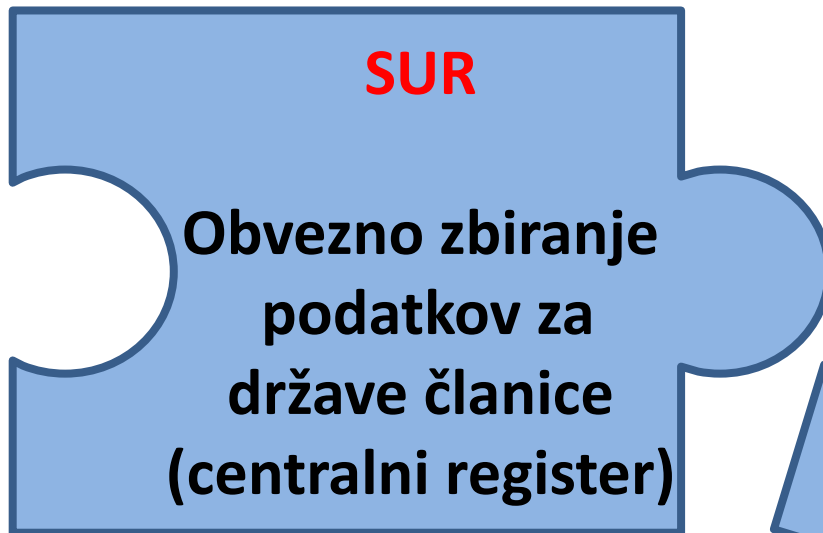


Časovnica sprejetja SUR





Vodenje evidenc FFS





Stališče MKGP od predloga:

- *absolutno nasprotovanje prepovedi rabe FFS na občutljivih območjih;*
- *Nasprotujemo zmanjšanju FFS za tako velike deleže, ob dejstvu, da ni ustreznih alternativ,*
- *Nasprotujemo dodatnim administrativnim oviram za profesionalne uporabnike in za pristojni organ,*
- *Nasprotujemo metodologiji izračunavanja indeksa obremenitve (žveplo in baker)*

MOP podal pripombe na stališče do predloga:



Možni kompromisi:

Definicija poklicnih uporabnikov

Definicija poklicnega uporabnika: je fizična oseba, ki pri svojem poklicu uporablja FFS.

- Trenutno imajo dostop do FFS v RS vsi, ki opravijo izobraževanje iz fitomedicine in ne samo poklicni uporabniki (DIREKTIVA); vseh 54 000; 40 000 uporabnikov, ki imajo KMG MID in 14 000 vrtičkarjev).

- **Slovenska ureditev je posebna v EU** (dostop do FFS tudi za nepoklicne uporabnike).

S spremembo zakonodaje, bo potrebno spremeniti določbo in dostopnost omejiti samo na **poklicne uporabnike (pravica se izteče po 5 letih?)**.

- **FFS namenjen samo poklicnim uporabnikom, ki so ekonomsko odvisni od kmetijske proizvodnje,**
- **Negativni odziv uporabnikov FFS,**
- **Zmanjšanje količine uporabe FFS.**



Možni kompromisi:

- Omejitve rabe FFS samo na območjih, kje je slabo stanje dokazano posledica rabe FFS (vodno območje, habitati ali habitatni tipi).
- Administracija....



Delovna skupina

Ustanovljena bo delovna skupina za obravnavano SUR na nivoju EU (priprava izhodišč)

- **V delovno skupino se vključijo DK, UVHVVR, predstavniki MOP, deležniki (KGZS), nevladne organizacije.**
- **Majhna operativna skupina, ki pripravlja izhodišča Slovenije pri obravnavi predloga.**

Skupino imenuje ministrica, vodi jo DK .



Hvala

